

Tutti Fratelli: sociaal-artistiek theater
UAntwerpen Confessions biecht op
waarom niemand talen wil studeren

studentenblad Universiteit Antwerpen
dwards
nr. 125 | jaargang 19 | november 2019 | gratis | www.dwards.be

colofon

dwars is het studentenblad van Universiteit Antwerpen, gemaakt voor en door haar studenten. Het magazine verschijnt drie keer per semester en wordt gratis verdeeld op UAntwerpen-campussen Drie Eiken, Groenenborger, Middelheim en Stadscampus. Op www.dwars.be is bovendien wekelijks nieuwe content te vinden.

Dit nummer werd afgesloten op 17/11/2019.

Vragen, opmerkingen en suggesties zijn van harte welkom, alsook lezersbrieven. Anonieme brieven komen echter niet in aanmerking. De redactie behoudt zich het recht ingezonden stukken in te korten of niet te plaatsen.

Oplage: 2.400 exemplaren. V.U. Tino Mourik,
Kleine Kauwenberg 22, B-2000 Antwerpen

adverteren@dwars.be ■ contact@dwars.be ■ www.dwars.be

hoofredacteur | Daan Krake
adjunct-hoofredacteur | Tino Mourik

redactie | Amée Zoutberg ■ Daan Krake ■ Hanne Collette
Jordan Thijs ■ Lie Van Roeyen ■ Margo Buelens-Terryn
Maureen Lambrechts ■ Maxene Willems ■ Thomas Voet

eindredactie | Margaux Albertijn (verantwoordelijke) ■ Ashley Engelbos
David Peelemans ■ Iris De Bondt ■ Issam Sizian
Ken Hendrickx ■ Lena Grondelaers ■ Ulrike Teurelinck
Margo Buelens-Terryn ■ Reinier Den Hoed ■ Silke Geven
Stein de Groof ■ Tim Vermeiren ■ Matthias Van Laer
Maureen Lambrechts

beeld | Amber Peeters (verantwoordelijke)
Amirhossein Mazaheri ■ Camille Van Landegem
Ferdinand Peeters ■ Hanne Collette
Lie Van Roeyen ■ Reinout Arents ■ Witse Beyers

vormgeving | Lie Van Roeyen (verantwoordelijke) ■ Alex Noels
Suzanne Roes ■ Stine Moons

social media | Margo Buelens-Terryn (verantwoordelijke)
Louise De Vliegere ■ Maureen Lambrechts ■ Oscar Terryn

IT | Stein de Groof (verantwoordelijke) ■ Ferdinand Peeters

PR | Tim Vermeiren ■ Jonas Heymans ■ Maureen Lambrechts

notulen | Tino Mourik

drukkerij | Antilope De Bie

cover | Amber Peeters

strip | Naomi Bousson ■ naomibousson.tumblr.com

met dank aan | Universitas ■ Johnny Foix

een remedie tegen nostalgie

Tino Mourik
adjunct-hoofredacteur

***dwars* laat komend semester een stuk historie achter. Weliswaar heeft onze verhuis een kleinere impact dan toen ik mijn klompenland achter me liet, maar het effect is hetzelfde. De veredelde bezemkast aan de Kleine Kauwenberg, waar menig dwarser zich verbeet over dt-fouten die net voor de deadline in een artikel waren binnen geslopen, wordt verwisseld voor een splinternieuwe locatie in het gebouw van Universitas aan de Prinsesstraat.**

Net als op kot gaan komt een verandering als deze in eerste instantie altijd met een prijs, namelijk het knagende gevoel van twijfel of het wel een stap vooruit is. Maar toch, het is de uitgelezen mogelijkheid om

weer nieuwe nostalgie te ontwikkelen. De verhuiskriebels van toen voel ik ook nu weer tintelen, gepaard met de sluier van onzekerheden die er altijd overheen hangt. De eeuwige vraag hoe je leven in je al dan niet witgeschilde muren kan blazen is terug van weggeweest. Kijken wat je meeneemt en wat sneuvelt onder de vernieuwing, tot je vergeet wat je eerst miste.

En toch, het voelt niet helemaal goed. Is het de halfverteerde kauwgom onder het bureau, die mijn voorgangers zorgvuldig tegen het hout hebben geplet? Of wat als de met liefde bijgehouden collectie foto's en krantenartikelen uit vervlogen tijden, die zo knus samengepakt aan de muren prijkt, minder tot zijn recht komt in een grotere zaal? Ach, nostalgie is vermoeiend, ik was

beter gewoon een matige minnaar van *dwars* gebleven, dan had het me allemaal minder uitgemaakt.

Goed, ik heb mijn portie verwerkings therapie wel gehad. Nu is het tijd om het verleden met de toekomst te verdringen. Nieuwe nostalgie om de oude te bezweren. Een nieuwe generatie kauwgompletters lijkt me wel leuk, om te beginnen.

EDITORIAAL

INHOUD

4 steeds minder taalstudenten

12 liefde is loslaten

15 snelheidsduivel

18 centerfold

20 vernieuwde Universitas

24 17e-eeuwse porno

26 proffenprofiel: Bea Cantillon

28 invloed van de jezuiten

31 pandaogen

33 dwarswoordzoeker

34 kwispedoor

35 poëzie

36 cartoon

14

Onthullingen over onthullingen, zonder wie ze onthult bloot te geven. *dwars* gaat in gesprek met de officiële biechtvader.

dwars 125

Reinhilde Declair stampde acht jaar geleden het festival Spiegels van de Ziel uit de grond. *dwars* sprak haar samen met de woordvoerders van KunST+ vzw en Bad Van Marie over het geplande feestgedruis.

Van het bedreigde gedachtegoed redden op een brommer tot het nalaten van diepe sporten in de huidige onderwijsvisie. De rector over waarom het vak levensbeschouwing te eng wordt ingevuld en meer.

talenstudenten: het Vlaams Actieplan voor Taal

Het aantal taalstudenten keldert. Zowel in het hoger als in het secundair onderwijs verliezen de taaltroepen mankracht. Tijd om in actie te schieten, pleit hoogleraar Taalkunde Alex Housen van de VUB, medeoprichter van het Vlaams Actieplan voor Taal.

Op vijf jaar tijd zagen de opleidingen Toegepaste Taalkunde en Taal- en Letterkunde samen het aantal inschrijvingen met 23 procent dalen, zo bleek vorig jaar uit een onderzoek van de VUB. "De interesse om talen te studeren daalt, zowel hogerop als in het secundair onderwijs. Frans en Engels zijn verplicht, daarnaast kan je Duits of Spaans kiezen. Het aantal leerlingen dat ervoor kiest, vermindert: er zijn nog nooit zo weinig mensen geweest die Duits volgen, terwijl het een van de belangrijkste talen van Europa is en Duitsland onze voornaamste handelspartner is. Erg verontrustend, vooral voor een meertalig land als België", aldus Housen.

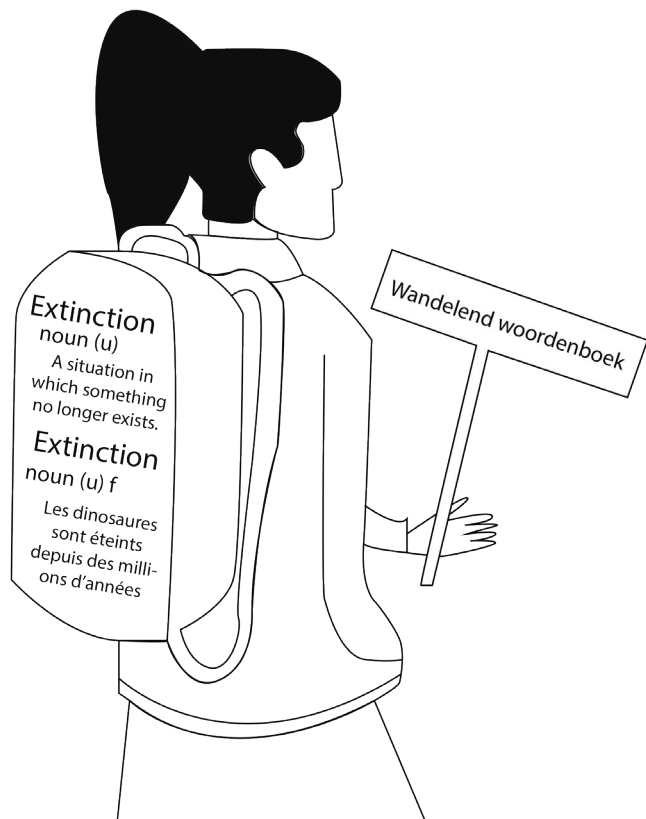
het manifest

Vijf jaar geleden heeft de overheid een succesvolle campagne gelanceerd om jonge mensen aan te sporen STEM-richtingen (Science Technology Engineering Mathematics) te volgen. Housen denkt een connectie te zien: "Ik weet niet of er een causaal verband is

tussen het moment dat die campagnes gelanceerd werden en de afname van het aantal studenten dat voor richtingen uit de geesteswetenschappen kiest. Vooral de keuze voor talen is sterk gedaald. Je ziet in ieder geval die twee dingen tegelijkertijd gebeuren."

"Na STEM, nu tijd voor de taalvakken! Vooral in België is meertaligheid een van de sterktes die we dreigen te verliezen. Een eerste aspect van het Actieplan voor Taal is de focus op de lerarenopleiding, die grondig hervormd wordt. Via educatieve masters hoopt de minister studenten aan te sporen tot het lerarenberoep; na twee jaar een educatieve master te volgen kan je rechtstreeks het onderwijs in. We willen ook inzetten op de eindtermen en leerplannen voor de moderne talen, die aantrekkelijker mogen."

"Ten tweede kunnen subsidies van de overheid een verschil maken. Scholen krijgen op dit moment extra subsidies om STEM-richtingen aan te bieden, dat wil ik voor talen. Sinds kort kunnen scholen in Vlaanderen een CLIL-traject (Content and Language Integrated

tekst: Maxene Willems ■ beeld: Witse Beyers

een bedreigde diersoort

Learning) aanbieden. Dat houdt in dat je algemene vakken zoals aardrijkskunde in een andere taal volgt, bijvoorbeeld in het Engels of Frans. Als school kan je het vak dus aanbieden in een andere taal, maar daar krijg je géén subsidie voor. Terwijl dat scholen juist zou motiveren om daar op in te zetten."

Ten slotte lijdt het lerarenberoep aan imagoschade, volgens Housen. "Als je kijkt naar landen zoals Finland of Singapore, zie je dat het daar een prestigieuze functie is. Die landen scoren ook hoog op PISA-rankings, die onder andere kijken naar de leesvaardigheid in de moeder taal en het Engels. Vlaanderen had altijd een koppositie, maar heeft die verloren. In die andere landen zijn de loopbanen ook minder vlak en kan je groeien. In ons land begin je als leerkracht en eindig je als leerkracht, hoe hard je ook je best doet."

"Literatuur is nog altijd de polsslag van de maatschappij."

Zoiets werkt demotiverend. De opleiding en het beroep van leerkracht was toe aan een grondige herwaardering. Als we een kennismaatschappij willen zijn, moeten we op alle aspecten inzetten. Als er geen leerkrachten zijn, krijg je geen leerlingen enthousiast voor talen."

afstoffen van aanzien

Met het Actieplan wil Housen taal meer onder de aandacht brengen en vooroordelen uit de wereld helpen. "Clichés zoals 'taal is stoffig' of 'dat is gewoon zinsontleding' hopen we te doorbreken. Het is zoveel meer. Kijk maar naar neurolinguïstiek: hoe taal zich manifesteert in je hersenen. We kijken naar hoe kinderen taal leren of op welke manier een standaardtaal ontstaat. Wat zijn de cognitieve processen die een rol spelen bij het lezen of spreken? Is het Engels makkelijker te leren dan het Duits of Frans? Het antwoord is nee, niet per se. Hoe makkelijk het te leren is, hangt af van je moedertaal."

"Letterkunde is niet alleen sonnetten van Shakespeare opdreunen, maar ook naar de cultuur en maatschappij kijken waarin bepaalde literatuur ontstaat", gaat Housen verder. "De sociale context waarin literatuur wordt geschreven, is ook een onderdeel van taal. Dat uit zich via intermedialiteit: literatuur vermengt zich onder andere met beeld. Het is wel nog steeds de polsslag van de maatschappij. Die vooroordelen ontstaan misschien in het secundair onderwijs", stelt de professor. "In de leerplannen zouden andere aspecten dan grammatica of zinsontleding naar voor moeten komen. Dat is belangrijk, maar er is nog zoveel meer. Aan de universiteit komt het wel aan bod en daar wil het Actieplan jongeren bewust van maken."

taal garant voor toekomst

Niet alleen rond de talenstudie heersen stigma's, ook rond de werkkansen na het studeren. Nochtans vindt volgens de laatste cijfers van VDAB 97 procent van de mensen met een masterdiploma Taal- en Letterkunde een jaar na het afstuderen een job. "Als je talen studeert, krijg je inzicht in de mechanismen die erin meespelen. Creativiteit en kritisch denken worden door het World Economic Forum naar voren geschoven als de twee sleutelcompetenties voor de arbeidsmarkt van de toekomst. Dat zijn net de vaardigheden die aangescherpt worden tijdens de taalopleidingen."

"We zien met lede ogen aan dat er steeds minder jongeren in Vlaanderen zich interesseren in taalstudies. Die trend zet zich voort in andere delen van Europa. Je ziet dat ook in de richtingen die tot de Letteren en Wijsbegeerte behoren, zoals Geschiedenis of Filosofie. Jongeren kiezen een opleiding waarvan ze denken dat die rechtstreeks toegang tot arbeidsmarkt geeft. De cijfers bewijzen echter dat taalstudies een hoge jobgarantie hebben."

Talen studeren betekent taalbeheersing. Meertaligheid is altijd een grote troef geweest voor België, vertelt de linguïst.

"We zijn een transitland. Van onze *soft power* moeten we het hebben: meertaligheid is belangrijk voor investeerders. Het is een van de redenen waarom bedrijven hun hoofdkwartier hier vestigen. Dat is goed voor de werkgelegenheid. Het blijkt uit een Zwitserse studie dat de economische *return* van een meertalige beroepsbevolking aanzienlijk is. Er zijn zowel economische als culturele en sociale redenen om die meertaligheid in ere te houden. Ons land is een van de linguïstisch meest heterogene plekken ter wereld. Als die meertaligheid wegvalt, staat onze culturele en sociale cohesie onder druk."

oh the times they are a-changin'

Het aanpakken van de taalcultuur lijkt een oplossing voor de toekomst. Maar waar is het misgelopen? "De leescultuur gaat achteruit", oppert Housen als mogelijke

verklaring. "Zeër triest: neurologische studies tonen aan dat lezen veel delen van je hersenen activeert. Dat is een veel intenser proces dan bijvoorbeeld naar YouTube kijken. Die filmpjes zijn te vergelijken met fastfood. Een vlotte hap die snel een verzadigingsgevoel geeft." Lezen is volkorenpasta: een stuk gezonder.

Als er dan wel gelezen wordt, blijft dat vaak oppervlakkig. "De finesse ontbreekt, de belangrijke details. *The devil is in the details*. Kennis wordt veel oppervlakkiger opgenomen", zegt de professor. "Als je in Google Search iets zoekt, klik je aan wat bovenaan staat. Je denkt: oké, dat is genoeg, en kijkt niet meer verder. Dat draagt bij aan het feit dat er weinig nog zeker is, iedereen verkondigt maar. De kritische ingesteldheid ontbreekt. Ik betreur dat. Sommigen zeggen dat het vechten is tegen de bierkaai. Een andere generatie is opgestaan en gaat anders om met kennis en de waarheid. *Perhaps I'm an old fart*. Een dino, met uitsterven bedreigd."

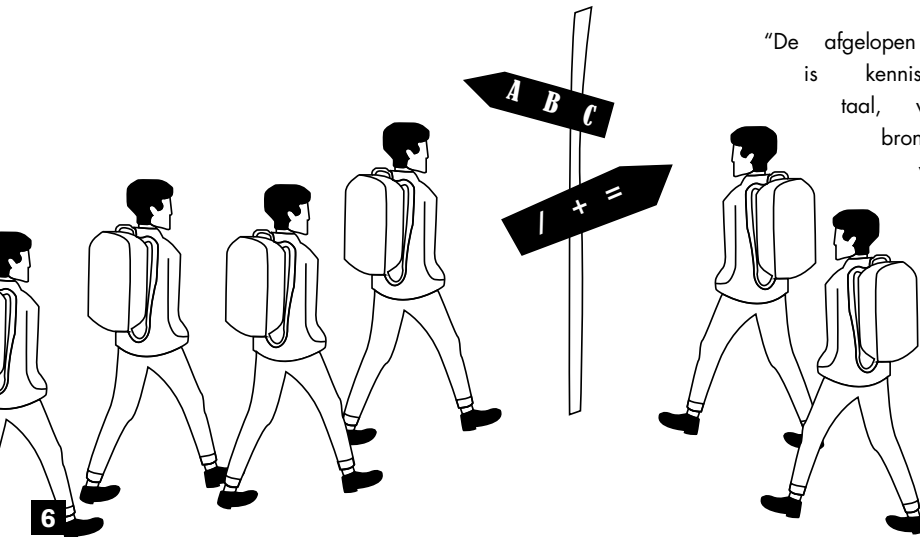
"De afgelopen 4000 à 5000 jaar is kennis overgedragen via taal, vooral via geschreven bronnen. Dat dreigt nu te vervallen", waarschuwt Housen. "Het onderwijs hamert nog altijd wel op lezen, maar de leerkrachten klagen dat leerlingen slecht scoren op een lees- of luistervaardigheidstest. De geletterdheid staat onder druk."

een unieke soort

"Mijn collega's en ik betreuren het, maar we zijn een andere generatie. We weten niet of we het bij het rechte eind hebben. Een van de Vlaamse troeven was altijd die meertaligheid, en dan bedoel ik niet tweetaligheid. De hele westerse wereld kent Engels. Maar wij hebben het Frans als streepje voor. Dat verstrekt ons toegang tot meer arbeidsmarkten en culturen. Een goede tekst schrijven is een parel. Dat opent een wereld en laat dingen in de plooi vallen."

Taal is het enige wat ons onderscheidt van alle andere soorten, aldus de expert. "We zijn niet de enigen die communiceren, maar wel de enigen die taal als communicatiemiddel hebben. Zelfs de slimste bonobo slaagt er niet in om meer dan drie concepten naast elkaar te plaatsen., terwijl wij door middel van taal hele werelden kunnen oproepen en vertellen over wat ooit of nooit geweest is. Een dier kan dat niet. Taal is wat ons mens maakt. Als je de mens wil begrijpen, moet je zijn taal snappen."

"Ergens nemen we taal voor lief. Iedereen heeft er ook een mening over, iedereen heeft een moedertaal, dus iedereen is een beetje specialist. In een land als België ligt taal gevoelig. Het is verstrengeld met de politieke structuur van dit land: geldverslindend en ingewikkeld. Maar er is nog geen druppel bloed gevloeid in de strijd tussen de taalgemeenschappen. Dan maar vier of vijf regeringen", sluit Housen af. ▀

Zin om te ondernemen?

STAD ANTWERPEN
HELPT JE OP WEG

OPEN voor
BUSINESS

SURF NAAR [ONDERNEMENINANTWERPEN.BE](https://ondernemeninantwerpen.be)
EN BOEK EEN GRATIS STARTERSGESPREK
ELKE DINSDAG @ TAKEOFFANTWERP

theaterfestival

Tutti Fratelli brengt mensen samen met Spiegels

in hartje Antwerpen

van de Ziel

tekst: Lie Van Roeyen ■ beeld: Amber Peeters en Alex Noels

In de Lange Gasthuisstraat, niet ver van het Mechelseplein, ligt de verborgen parel die Tutti Fratelli heet, een sociaal-artistiek theaterhuis. Als zorgzame, maar strenge moeder ontfermt Reinhilde Declair zich over allen die hier door de deur komen. Ze maakt er theater dat de harten beroert, samen met jongeren en ouderen met een bijzondere variatie aan achtergronden en verhalen. Hun jaarlijks festival, Spiegels van de Ziel, vindt normaal gezien plaats rond 17 oktober, de dag van het internationaal verzet tegen armoede en sociale uitsluiting. Een thematiek die dit gezelschap en Declair nauw aan het hart ligt. Daarom stampte ze acht jaar geleden Spiegels van de Ziel uit de grond. Praktische redenen deden hen dit jaar wat schuiven met de datum en nu, ongeveer een maand later, neemt het festival twee weekends na elkaar in beslag. Wij gingen rond de tafel zitten met Reinhilde Declair, Nathalie De Pessemier van KunST+ vzw en Peter Boelens van Bad van Marie.

Afgelopen weekend, tijdens het eerste deel van het festival, schitterden de spelers van Tutti Fratelli's jongerenproject al in de grote zaal. Giovanni Fratelli bestaat uit zeven enthousiaste jongeren die op een heel persoonlijke manier

hun eigen verhalen in de voorstelling VOLLE GANG hebben gegoten. Een voorstelling van het gezelschap zelf vulde dus het eerste festivalweekend het programma. Maar Declair staat erop dat er zoveel mogelijk andere sociale organisaties en zielsverwanten ook de kans krijgen om hun kunsten te etaleren. Komend weekend zal er dan ook gezongen, gekookt, gespeeld en tentoongesteld worden door diverse organisaties. Dit jaar wordt onder andere samengewerkt met KunST+ vzw, een atelier voor kunstenaars met een verstandelijke beperking. Een selectie aan werken die zij maakten, siert nu het programma-boekje van het festival.

samen spelen, maken en creëren

“We werkten vanaf het begin samen met het Museum Dr. Guislain”, aldus Reinhilde Declair. “Maar dit jaar zijn we letterlijk om de hoek gaan kijken. Op nog geen vierhonderd meter van ons huis bevindt zich het atelier van KunST+ vzw. Toen ik daar binnenstapte, voelde ik meteen dat er een ongelooflijke sfeer hing. Ze maken prachtige werken, die ook tentoongesteld zullen worden tijdens het festival. Nathalie De Pessemier van KunST+ vzw was meteen enthousiast over een samenwerking.”

KunST+ vzw past dan ook een gelijkaardige filosofie toe. “Naast talentontwikkeling zetten we vooral in op het opkrikken van de eigenwaarde van onze kunstenaars”, vertelt De Pessemier. “Het zijn allemaal volwassenen met een mentale beperking, die in de maatschappij al te vaak worden beschouwd als bijna hulpeloos. Ze leven vaak in functie van wat anderen hun aanbieden. In het atelier werken we andersom. Het is hún atelier, ze kiezen zelf wat ze tekenen en welke materialen ze willen gebruiken. Iedereen volgt zijn eigen ritme. In het begin voelt dat voor velen onwennig omdat ze het niet gewoon zijn zelf zoveel keuzes te maken. Het klinkt misschien raar, maar die ene dag in de week dat ze naar hier komen is het voor hen een handicaploze dag. Van de 32 mensen die hier binnenkomen weet ik van 27 niet wat hun handicap is. Die zware rugzak hangen ze als het ware aan de kapstok wanneer ze hier binnenstappen. Dat werkt ongelooflijk bevrijdend, zowel voor hen als voor ons.”

Naast De Pessemier zit Peter Boelens, artistiek leider van Bad van Marie. Zij maken ‘beeldend ervaringstheater waarbij de onderdompeling van de toeschouwer zelfreflecterend en maatschappij kritisch werkt’, dixit hun website. “We proberen de overgang van theater naar realiteit interessant te maken”, zegt Boelens. “Met Bad van Marie blijven we de laatste jaren vaak onder de radar. ➡

We brengen onze voorstellingen, die steeds op locatie zijn, onder een andere naam. Het ticket dat mensen kopen, is dus niet per se voor een theatervoorstelling, wat de beleving ook anders maakt. Zo zijn we de vieze wereld van de teambuildings binnengetrepen en maken we nu voorstellingen onder dat mom. Mensen denken dus dat ze deelnemen aan een teambuilding, maar bevinden zich eigenlijk in een voorstelling. Het blijft altijd spannend wanneer het kantelmoment komt waarop het publiek doorheeft dat alles gespeeld is en ze het doorzien als theater. We tasten graag de grenzen van theater en realiteit af. Op die manier zetten we ons publiek aan tot zelfreflectie.”

“We blijven elke dag zoeken naar centen om dit werk verder te zetten.

Het festivalprogramma bestaat uit een groot aantal personen en organisaties. In de eerste plaats natuurlijk de Fratellianen zelf. Traditiegetrouw openen ze het festival met een zangstonde vanuit de ramen van het imposante gebouw. Spelers en muzikanten van Tutti Fratelli laten de straatstenen trillen en beven en manen aan tot vreugde in het

samenzijn. De vrouwen van From Syria With Love koken vervolgens een heerlijke maaltijd, stadsdichter Maud Vanhauwaert komt vertellen over haar parcours in een geanimeerde lezing en Cie Tartaren uit Leuven – dat ook sociaal-artistiek theater maakt – speelt Begoocheling, een voorstelling over hoe nieuwkomers hun dromen proberen te realiseren. Voor het hele programma verwijzen we je graag door naar de website, maar wat duidelijk blijkt uit deze kleine greep uit het aanbod, is de verbondenheid tussen al deze kunstenaars. Allemaal hebben ze ongeveer hetzelfde doel voor ogen: spelen, maken en creëren zonder vooroordelen en met een open blik. Er wordt niemand de deur gewezen.

eeuwige zoektocht naar geld

Wanneer drie makers uit het culturele veld samenzitten, komt het onderwerp subsidies onvermijdelijk bovendrijven. KunST+ vzw is een uitzondering binnen de sector omdat het een privéinitiatief is dat niet werkt met subsidies. “Dat is dubbel”, zegt De Pessemier.

Nathalie De Pessemier
KunST+ vzw

“Enerzijds is het onzeker of we via deze weg kunnen blijven werken. Anderzijds bewandel je een moeilijke weg als je aan subsidies wil geraken. Elke euro die je uit geeft, moet je verantwoorden. Je bent de helft van de tijd bezig met het verantwoorden van elke cent die je uit geeft. Dat is ook terecht, want je krijgt geld van de staat en dus de burger. Werken met eigen investeringen en af en toe een gulle sponsor maakt ons natuurlijk wel heel vrij. We gaan en staan waar we willen.”

Bij Tutti Fratelli en Bad van Marie klinkt een heel ander verhaal. “Theater maken voelt, sinds de structurele subsidies, ook een beetje als een bedrijf runnen”, zegt Boelens. “Je bedenkt samen iets en maakt een dossier aan. Wanneer het toegekend wordt, juichen we en maken we vervolgens die voorstelling. Maar daardoor maak je de voorstelling

Reinhilde Declair
Tutti Fratelli

wel op een andere manier. Het is plots met contracten en werkuren die ingevuld moeten worden. Het voordeel is wel dat je een vast loon hebt, maar ook daar zit voor ons een moeilijkheid. Doordat we ook werken met niet-acteurs, die soms in zo’n moeilijke situatie leven dat ze zelfs geen bankrekening hebben, is het storten van een loon natuurlijk onmogelijk.

“Hier wordt niemand de deur gewezen.”

“Het is constant zoeken naar geld”, verzucht Declair. “Met de structurele subsidies die we nu hebben is het echt behelpen. Onze spelers worden bijvoorbeeld niet betaald, maar daartegenover staat wel dat we voor

Peter Boelens
Bad van Marie

elke repetitie een heerlijke maaltijd samen nuttigen. Ook vierten we elke maand de verjaardagen van de jarigen die maand heel uitgebreid. Elk jaar organiseren we ook een aantal feesten en uitstapjes. Maar we moeten natuurlijk onze mensen, die prachtig werk leveren, wel kunnen betalen. Met het budget dat we nu hebben, gaat dat niet. Toch we blijven elke dag zoeken naar centen om dit werk verder te zetten, omdat het zo belangrijk is.” ■

De werken van KunST+ vzw zijn te bezichtigen tijdens het weekend van 22 tot 24 november. Bad van Marie speelt Naar Oedipus, zaterdag 23 november om 21u. Tickets voor deze en andere voorstellingen zijn te bestellen via info@tuttifratelli.be. Voor het volledige programma-overzicht surf naar tuttifratelli.be.

studentenbiechtvader aan

interview met de admin van UAantwerpen

tekst: Hanne Colette ■ beeld: Witse Beyers

Beken jij soms je diepste geheimen aan een paar duizend vreemden? Dagelijks doen velen dat via de UAantwerpen Confessionspagina op Facebook. De pagina bestaat nu ongeveer vijf jaar en heeft in die tijd al ruim 43500 likes vergaard. Ben jij een van de trouwe volgers? Of denk je nu net "Wauw, wat is dit allemaal?" Hoe dan ook: dit interview zal je kennis van de pagina, en vooral van de admin, uitbreiden. Onder het voorbehoud dat de identiteit van deze mysterieuze persoon geheim blijft, wilde de admin ons wel met een interview verblijden.

Wanneer en hoe ben je begonnen als admin? Toen de vorige admin afgestudeerd was, had hij een bericht op de pagina geplaatst dat hij een opvolger zocht. Dat leek me wel leuk en ik had toch al veel kennis van informatica. Ik wist wie de toenmalige admin was, dus heb ik hem gecontacteerd om te vragen wat ik moest doen om zijn plaats te mogen innemen. Er werd een kleine wedstrijd georganiseerd die ik heb gewonnen van een groep meisjes genaamd *Victorious Secrets*.

Aan welke criteria moet een confession voldoen om op de pagina te verschijnen? Het moet eerst en vooral verschillend genoeg zijn van de confessions die ik in de voorbije maand al heb gepost. Verder zijn er enkele zaken waar ik bij afhaak. De pagina is bijvoorbeeld geen platform om je like-acties of

evenementen te delen – die verwijder ik meteen. Daarnaast haal ik berichten die duidelijk politiek getint of rechtstreeks aan een persoon gericht zijn er ook bijna altijd uit. Heel af en toe, als er namen worden genoemd, haal ik de namen er zelf uit, maar dat gebeurt zelden.

Wanneer iemand het heeft over een andere universiteit post ik het ook meestal niet. Ten slotte laat ik Nederlanders die haat uiten tegenover Belgen of andere provincies die iets negatiefs te zeggen hebben over Antwerpen meestal niet toe. Wanneer andere landen of provincies belachelijk worden gemaakt, ben ik dan weer veel minder streng. Dat is misschien een beetje vooringenomen, maar ach, de pagina heet nog steeds 'UAantwerpen Confessions'.
(lacht)

het woord

Confessions

Kan jij zien wie de confessions instuurt? Nee, de confessions worden via een formulier ingestuurd, dat je trouwens makkelijk kan vinden door op de pagina 'confessions form' aan te klikken. Subtiële reclame, nee? Terug naar het punt, ik kan enkel zien om hoe laat en op welke datum een confession wordt ingestuurd. Dat is wel handig omdat ik dan de tijd waarin wordt verteld een beetje kan aanpassen als ik de confession bijvoorbeeld pas een paar dagen later post. Dan heb ik het over zaken als 'vandaag' in 'gisteren' veranderen en dergelijke. Mensen moeten niet bang zijn dat ik veel ga wijzigen aan hun berichten, dat is zeker niet de bedoeling.

Wanneer er foto's worden ingestuurd, kan ik wel zien van wie ze komen omdat dat nog steeds via de chat moet gebeuren. Als mensen niet willen dat ik hun naam zie, kunnen ze een link naar de afbeelding in het formulier zetten.

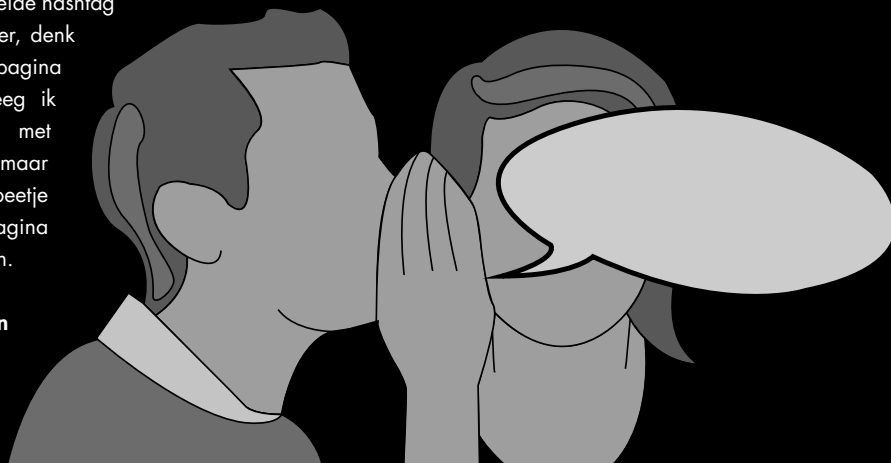
Krijg je soms ongewenste berichten? Neen, eigenlijk niet. Ik heb wel al meegemaakt dat er misverstanden ontstonden wanneer iemand anoniem reageerde op confessions. Je kan dit doen door je confession te beginnen met bijvoorbeeld "@13550 ". Velen beginnen hun bericht met "Als antwoord op confession #12639, ...", maar als ik dit

manueel moet knippen en plakken onder de juiste confession verlies ik wel wat tijd. Daarom gaan de verkeerd geformuleerde antwoorden meestal meteen de vuilbak in. Wanneer er op die manier wordt gereageerd, sturen mensen vaak een berichtje naar mij omdat ze denken dat ik die post heb geplaatst, maar dat is helemaal niet zo. Als ik iets post, staat er altijd een variatie van [admin] voor.

Wat is de gekste confession die je al hebt gekregen? In de zomervakantie heeft iemand een maand lang bijna iedere ochtend een sensueel fantasieverhaal ingestuurd. Ik kon zien dat het dezelfde persoon was omdat steeds dezelfde uitgebreide hashtag werd gebruikt. Ik heb er, denk ik, een van op de pagina geplaatst. Daarna kreeg ik verschillende reacties met 'betere seksverhalen', maar het leek me een beetje overdreven om de pagina daarmee te overspoelen.

Heb je al vrienden ontmoet of verloren

door admin te zijn? Verloren niet, wel ontmoet. Ik heb zelfs mijn vriendin leren kennen via de pagina. Ik had als admin gereageerd op een bericht en zij stuurde toen een berichtje naar de pagina met de vraag of de admin een man of vrouw was, want ze had nog nooit een man op die manier horen praten. Ze vond dat wel schattig en zo zijn we beginnen praten. Het bleek dan dat ze bij mij om de hoek woonde – een grappig toeval. Verder heb ik een aantal vrienden over gehouden aan studenten die rechtstreeks naar de pagina stuurden en waar ik gezellig mee aan de praat geraakte. ▢

Hoeveel mensen weten dat jij de admin bent en wie zijn deze mensen? Mijn ouders, bijna al mijn vrienden, de mensen waar ik vroeger mee in het praesidium zat en mijn vriendin natuurlijk. Ik doe er ook niet heel geheim over wanneer ik mensen leer kennen. Toch zou ik het niet fijn vinden als mensen die mij niet persoonlijk kennen, zouden weten wie ik ben.

Hoeveel confessions krijg je ongeveer per dag en zijn er piekmomenten? Piekmomenten zijn de blokperiodes en momenten waarop er iets speciaals gebeurt op of rond de universiteit. De week nadat de UAntwerpen werd gehackt kwamen daar bijvoorbeeld elke dag minstens tien confessions over binnen. Verder krijg ik 's nachts soms wel een aantal dronken confessions met dan vaak 's ochtends een berichtje met de vraag om het toch niet te posten.

Hoe combineer je admin zijn met je studies en dagelijks leven? Admin zijn kost niet zo veel tijd aangezien ik enkel moet aanduiden of ik de ingestuurde confessions naar de pagina stuur of niet. Ik zit iedere dag zo veel op mijn gsm dat het niet echt een extra inspanning vergt. Afhankelijk hoeveel tijd ik heb die dag, bekijk ik ook de comments. Dan haal ik de reacties die getuigen van een afwezigheid van gezond verstand eruit. Ook de statistieken bekijken vind ik leuk met alle tools die Facebook me daarvoor geeft.

Verdien je geld aan het admin zijn? Neen, ik heb er eerder zelf al middelen ingestoken. Tijdens de vorige blokperiode was er bijvoorbeeld vraag naar een website om friends with benefits te vinden. Toen heb ik samen met een aantal mensen enorm veel tijd besteed aan het op poten krijgen van dat project. Ik had zelfs al geld uitgegeven om servers draaiende te krijgen, maar dat project is neergehaald door de Universiteit Antwerpen zelf. Het was volgens hen niet in overeenkomst met de General Data Protection Regulation, de wetgeving over welke data je wel of niet mag gebruiken of opslaan.

Wat maakt admin zijn voor jou de moeite waard? Alleen al de confessions lezen vind ik heel leuk omdat ik steeds weet wat er gebeurt over de hele universiteit. Als er ergens over wordt geroddeld, lees ik het meestal als eerste. Dat maakt het zeker de moeite waard om admin te zijn. Verder leer ik veel bij over de werking van bijvoorbeeld messengerbots. Ten slotte zijn er af en toe leuke evenementen zoals de Confessions TD waar ik gratis drank kreeg. ▀

Wil jij graag iets kwijt, maar wil je ook een duidelijk antwoord? Dan kan je steeds terecht bij het monitaraat, Gate15, het STIP of de campusagent (zie dwars oktober 2019).

Humans of UAntwerpen

tekst: Daan Krake ■ beeld: Johnny Foix

Kunstenaar of topsporter, bejaarde of ondernemer, geen enkele soort ontspringt de dans. Je wordt op een dag wakker met de intense drang om je bij Universiteit Antwerpen in te schrijven. Het gevolg: zoveel vreemde vogels dat het uitzonderlijk wordt om normaal te zijn. Elke maand zetten wij een bijzondere student in de kijker.

Dit keer zetten we rallycoureur Nick Van den Bergh in de door hem verafschuwde spotlights. Hij crashte zijn wagen *total loss*, kocht daarna hetzelfde model auto opnieuw en is nu bezig om zijn eigen wagen vanaf de grond weer op te bouwen.

De liefde voor de motorsport werd Nick met de paplepel ingegeven. "Toen ik klein was, hadden mijn grootouders oude videobanden. Geel uitgeslagen, zo oud waren ze al. Op die videobanden was te zien hoe mijn grootvader in het Belgisch kampioenschap rallycross reed", vertelt Nick. "Op een vrij hoog niveau zelfs."

Toch zag zijn familie Nick niet meteen rondscheuren op een parcours. "Toen ik op achttien mijn rijbewijs had,

merkte ik dat ook ik achter het stuur een voorliefde had voor snelheid. Na verloop van tijd ben ik ook beginnen zaniken bij mijn vader en grootvader: 'komaan, ik wil het ook eens proberen, ik wil ook gaan rijden'. Na een jaar of twee, drie – ik weet niet exact hoelang ik moest zeuren, maar het was in elk geval lang – gaf mijn vader eindelijk toe."

Van het een kwam het ander. "We hebben de oude carrosserie in opa's garage gebruikt. Een tweedehands motorblok en versnellingsbak goedkoop op de kop getikt, een paar oude stoelen erin en voilà, ik kon van start!"

"Het is geen gemakkelijke sport om aan te beginnen," benadrukt hij, "en je weet dat er grote gevolgen zijn bij elke fout die je maakt op het circuit. Het geluk bij rallycross is dat de auto's minimalistisch zijn, er zit geen elektronica aan. De carrosserie is bijna volledig vervangen door polyester, dus alles wat stuk gaat, is relatief snel te repareren."

Nick crashte en hield daar een whiplash aan over. "Dat is het probleem als je op laag niveau rijdt, dan is een HANS-systeem (*Head and Neck Support, nvdr.*) niet

verplicht. Zo'n systeem voorkomt dat je een whiplash krijgt, maar is ook duur. De naam whiplash laat het misschien wat erger lijken dan het is: mijn nek was een paar dagen stijf van die botsing."

"Mijn auto was aan de voorkant dertig centimeter korter. Nu heb ik een wrak gekocht van hetzelfde model waarin alle onderdelen passen. Dat wil ik deze winter in orde maken, want in het voorjaar begint het nieuwe seizoen." Nick moet voorlopig nog wachten op zijn grootvader die het lassen van aluminium aan zijn kleinzoon zal aanleren. Hij moet echter geduld hebben: zijn grootvader herstelt momenteel nog van een schouderoperatie. ▀

matige minnaars

de levensgenieter

tekst: Amée Zoutberg ■ beeld: Amber Peeters

In het tijdperk waar het ‘moeten’ regeert, is het in onze maatschappij een absolute must om je gelukkig te voelen. Tegelijkertijd raakt om ons heen de een na de ander verzeild in depressie, angststoornis of zelfisolatie. Voor al die klachten is er een even groot aantal aan remedies. Zijn we met ons allen gewoonweg vergeten hoe gelukkig te zijn met wie we zijn, wat we hebben en wat we doen? Of ligt het probleem ergens anders? Is er nog hoop voor ons? De Levensgenieter springt voor jullie in de bres en gaat op zoek naar een beter leven. Geluksvogeltjes.

Wanneer alles in je leven verkeerd gaat, kan je op zijn minst nog in je relatie vluchten. Jammer dat we toch zo veel fout lijken te doen. Om specifieker te zijn: we moeten romantiek, absolute monogamie en kieskeurigheid loslaten. Tenminste, wel als we ooit écht gelukkig willen zijn. De liefde is immers de essentie van het leven. Neem bijvoorbeeld de mooiste Griekse mythe (vind ik, geheel objectief). Tussen de eerste schepselen stapten man en vrouw, stevig aan elkaar vastgekleefd. Vier armen, vier benen en twee hoofden. Vergeleken met dat beest was ieder ander wezen een misbaksel: het was het slimst, het sterkst en het snelst van allemaal. Op een dag waren de goden het zat en kliefden ze die eerste mensen in twee. Vanaf die dag zijn man en vrouw gedoemd om gescheiden van elkaar te leven. Iedereen

zoekt naarstig door naar diens wederhelft – en wanneer we die dan vinden, zijn we eindelijk weer compleet. Onoverwinnelijk.

Dat gezegd zijnde, laten we ons verdiepen in Alain de Botton. Deze Britse filosoof is een stuk praktischer, zo ook in de liefde. Volgens hem is de romantiek een van de grootste leugens waarop onze huidige maatschappij gebaseerd is. We koesteren het giftige maar aanlokkelijke beeld van de geliefde als iemand die jou in de armen neemt en ver wegvoert van alle pijn. Maar je moet oppassen: niet iedereen heeft het beste met je voor. Om te kunnen bepalen of iemand wel echt geschikt voor je is, moet je eerst jezelf goed kunnen behandelen.

Is jouw lief dan toch echt wel de juiste en de enige voor je? Toch een kleine waarschuwing van psycholoog Esther Perel: ze vindt monogamie een ontzettende misstap. We leggen onszelf de eis op dat we de rest van ons leven trouw blijven aan die ene ideale persoon. In de praktijk blijkt dat vaak vrijwel onmogelijk. Al moet ik zelf echt niet denken aan polygamie of een open relatie, niet wanneer ik écht van iemand houd. Toch zegt Perel: voeg een ontrouwclausule toe aan je samenlevingscontract. Iets in de trant van: “Ik begrijp dat je op een dag

geen nee zal kunnen zeggen. Dat mag. Ik wil het alleen nooit te weten komen." Op die manier kun je 'zo monogaam mogelijk' leven, terwijl je erkent dat eeuwige trouw meer een ideaal is dan een realiteit. Klinkt al een stuk oprechter, vind ik.

Maar wat zijn mijn eigen ervaringen daarin? Awel, om te beginnen: rustig aan, hè. Ik ben pas 22, ik heb nog alle tijd om te leren liefhebben. Ik vind dat we elkaar verrekte weinig kansen geven. Zo ben ik het sinds een jaar met mezelf erover eens dat veel ongelukigheden rondom mijn dates voortkomen uit een onbegrip voor ongemak.

Een voorbeeld. Op een huisfeestje werd ik laatst geïntroduceerd aan een carrièrerijger. Hij vroeg naar mijn schrijffambities, daarna naar mijn nummer. Twee weken later spraken we af in een karaokebar. Op mijn 'Ik ben er al!' reageerde hij met 'Ik vertrek zo!'. Negen uur werd elf uur en veranderde zelfs in twee uur 's nachts. 'Waar blijft-ie nou?', vroegen mijn vrienden tussen de nummers door. Om een rokerige vier uur 's nachts vroeg hij: 'Ben je daar nog?'. Heerlijk. Mijn Hollandse inborst had de dijk voor deze jongen al ruimschoots doorgestoken, maar alsnog sprak ik een week later opnieuw met hem af. Voor dié date nam hij me

mee naar een galabal. Niet slecht, denk ik zo. Al laat een derde keer nu toch een tijdje op zich wachten. Tja.

Ik denk dat het belangrijk is om de liefde eens goed te bestuderen en te bespreken. Met vrienden, maar zeker met de geliefden in kwestie. Mensen lijken vaak in hun hoofd te hebben dat alles vanzelf gaat zodra je de ware jakob gevonden hebt. Alsof het de evidentie zelve is dat je aanvoelt wat een ander mens nodig heeft en omgekeerd. Daar is het de ware voor, schijnen we te denken. Naar mijn mening maak je met dat soort optimisme van je hart geen toevluchtsoord, maar juist een moordkuil. Niemand begrijpt je immers zoals jij jezelf begrijpt.

Zet daarom in op matige minnaars in plaats van mythische. Zo raak je minder teleurgesteld en leer je ondertussen veel over wat jij wel en niet zoekt in iemand. Plaats vraagtekens bij de fundamenteën van de ideale liefde waarnaar iedereen op zoek lijkt. Sommige vragen vallen niet enkel met het hart te beantwoorden: je zal een helpend handje nodig hebben van de grootste filosofen en academici ter wereld. Schaam je daar vooral niet voor. We zijn nog jong en hebben nog zoveel te ontdekken. Wees je daar bewust van en gebruik het in je voordeel. En onthoud: je zal je wederhelft nooit kunnen herkennen voor je zelf compleet bent. ■

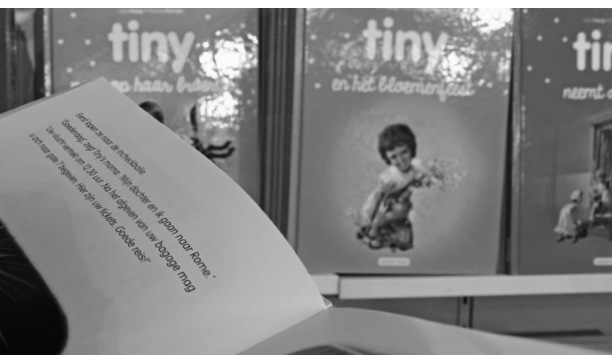

centerfold

beeld: Amber Peeters

Boekenbeurs wereldhaven voor boeken

Universitas in een

UAntwerpen genoodzaakt minder budget beter te verdelen

tekst: Daan Krake ■ beeld: Amber Peeters

De verbouwing van Prinsesstraat 16: een project met een verhaal. Het adres zegt je misschien niet zoveel, maar de naam Universitas doet wellicht een belletje rinkelen. In dit pand, eigendom van Universiteit Antwerpen, huist immers de befaamde cursusdienst. De verbouwing is een behoorlijke investering, die past binnen het grotere plaatje van kostenbesparing waar UAntwerpen niet aan ontkomt. Het pand zal in de toekomst ook studentgerelateerde verenigingen herbergen.

UNIVERSITA

nieuw kleedje

"Dit gebouw zal heel verbindend werken, ik vind dat echt leuk", zegt Universitas-zaakvoerder Tom van Uffelen enthousiast. "Zo wordt dit pand in waarde hersteld. Ik ben er echt blij mee dat we een polyvalente invulling aan het gebouw kunnen geven. De samenwerking met de universiteit is me heel goed bevallen." Universitas huurde het gelijkvloers en de eerste verdieping voor haar cursusdienst en stockage. De tweede, derde en vierde verdieping stonden al tijden leeg en waren er erbarmelijk aan toe.

"We zitten vanaf 1992 in dit pand", vertelt Tom. "Voor-dien 'hopte' Universitas als het ware." Voor '92 zat het bedrijf afwisselend aan de Paardenmarkt en aan de Prinsstraat, maar het doel was altijd om dicht bij de student te staan. Er bestonden destijds al connecties tussen Universitas en UAntwerpen. Toen het pand aan de Prinsstraat vrijkwam, is Universitas daar ingetrokken. Naast een cursusdienst hadden ze ook een drukkerij in het pand, die is inmiddels verhuisd naar Schoten.

toen en nu

"Begin jaren 90 was het nog niet zo hightech als nu. Als je bijvoorbeeld honderd exemplaren van een cursus nodig had, dan drukte je honderd keer velletje één en vervolgens honderd keer velletje twee af", schetst de zaakvoerder. "Cursussen werden verspreid over verschillende tafels en ze gingen blaadje voor blaadje pikken om zo die cursus samen te stellen." In die tijd

moest er 's nachts worden doorgewerkt om drukke periodes te overbruggen. Maar de tijden zijn veranderd. In de drukkerij in Schoten bevindt er zich nu hightech apparatuur om de cursussen efficiënt in veelvoud te kunnen printen.

"Het lukt een pure cursusdienst tegenwoordig niet om te overleven"

"Vandaag de dag kunnen we alles vanaf één exemplaar produceren, maar ook echt alles." Als voorbeeld noemt de zaakvoerder posters. Daarnaast drukt het bedrijf ook voor verschillende uitgeverijen. "Vroeger produceerde Universitas bijna uitsluitend cursussen, maar we zaten dan met piekperiodes en vervolgens vier tot zes maanden waarin er veel minder werk was. Toen hebben we besloten om recurrente klanten te gaan zoeken, zoals opleidingscentra en kmo's. Momenteel halen we 30% van onze totale omzet uit de cursusdienst en 70% is business-to-business."

"Het lukt een pure cursusdienst tegenwoordig niet om te overleven", vult Toms vrouw en medezaakvoester Evi Van Berckelaer aan. "Je moet bovendien grote investeringen doen in nieuwe machines. We zitten met bijna 25 personeelsleden, die wil je ook het hele jaar aan het werk houden. Continuïteit en dienstverlening voor studenten kunnen we alleen garanderen omdat we het bedrijf geworden zijn dat we nu zijn."

Groenenborger

Universitas zit echter niet alleen aan de Prinsesstraat. "Groenenborger had tot vorig jaar een eigen cursusdienst", vervolgt Evi. "Vanaf dit academiejaar mogen wij die uitbaten voor een periode van vijf jaar met mogelijke verlenging naar tien jaar."

Tom voegt hieraan toe: "Dat is ook leuk en vooral voordeliger voor de universiteit, want hun focus is onderwijs. Haar medewerkers moeten zich daarop kunnen richten. Voor de diensten die niet tot de kernactiviteit behoren, worden zoveel mogelijk andere partners gezocht om die taken te kunnen outsourcen. Printen is onze specialiteit, wij doen meer dan honderd miljoen prints per jaar. Aangezien dit onze corebusiness is en we hier al tientallen jaren ervaring in hebben opgebouwd, kunnen wij waarschijnlijk goedkoper inkopen en onze processen telkens verbeteren, wat iedereen ten goede komt."

andere kant van de medaille

Er is een verbouwing aan de gang en daarin speelt UAntwerpen uiteraard ook een rol. Een aantal jaar geleden staken Universitas en Universiteit Antwerpen de koppen bij elkaar. Er werd besloten dat de bovenste verdiepingen een nieuwe bestemming zouden krijgen. ➡

Zo zullen *dwars* en de Studentenraad de vierde verdieping delen. Op de derde verdieping komt een polyvalente ruimte voor repetities van de Antwerpse Studentenharmonie, het Universitair Koor Antwerpen, De Bromvlieg en Mimosaurus. Op de tweede verdieping is een vergaderzaal voor veertig personen, die zal gebruikt worden door de Studentenraad, *dwars* en de Kringraad.

Zoals bij elke verbouwing hangt ook hier een prijskaartje aan vast. "Er is een nieuwe verwarming geïnstalleerd, een datanetwerk, nieuwe elektriciteit en er zijn toiletten geplaatst. Met de verbouwing hebben we voldaan aan de nieuwe bouweisen, maar we hebben er geen luxueuze invulling aan gegeven", zegt Lieven Willems van het Departement Infrastructuur. "De bestaande vloer is bijvoorbeeld behouden en slechts opgeschuurd en geschilderd. De traphal is gewoon beton en metselwerk met steen, dat wordt ook verder niet afgewerkt."

"Maar de te verbouwen verdiepingen moesten wel toegankelijk zijn. Het probleem met dat pand was dat er een lift was, maar geen interne trap en ook geen traphal. Heel eigenaardig", vindt Lieven. "Met een trapje kon je naar de eerste verdieping en zo naar de bovenliggende verdiepingen. Ik denk dat je met de trap zelfs niet tot op de vierde verdieping kon geraken."

reserves aanspreken

"Voor de volledige verbouwing beschikken we over een budget van 600.000 euro. Dat lijkt veel, maar alles zit hierin: de lift, de traphal, alle wanden, afbraakwerken", gaat Lieven verder. "Het stuk dat Universitas zelf betaald heeft, zit er niet bij. Eigenlijk hebben wij aan Universitas een soort casco (de vloeren en de wanden, nvdv.) aangeboden. Alles wat "in" de ruimte zit aan technieken, meubilair enzovoort hebben zij betaald."

Maar laten we eerlijk zijn: een bedrag met vijf nullen vind je niet plots onder een steen, ook niet als universiteit. "Dat was ook niet gemakkelijk", vertelt Lieven. "Wij zijn op zoek gegaan naar budgetten en dankzij hulp van de financiële dienst hebben we dat bijeen kunnen rapen."

De peda Ten Prinsenhove moest (noodgedwongen) in erfpacht ondergebracht worden. Voor de verbouwing aan de Prinsesstraat kon wel geld vrijgemaakt worden. "Je kan die dingen niet vergelijken", geeft Lieven aan. "De studententoren gaat over tientallen miljoenen euro's. Investerings van 600.000 euro zijn wel te realiseren. En we hebben het geld nuttig besteed, temeer omdat de universiteit al had beslist om het pand aan Prinsesstraat 16 te gaan verbouwen. Het gebouw had een update nodig, dat was voorzien."

"Dit project valt perfect binnen de middelen van de universiteit te verantwoorden", vult Koenraad Keignaert

van het Departement Sociale, Culturele en Studentgerichte Diensten aan. "Er kunnen reserves aangesproken worden en verschuivingen georganiseerd worden. Het gaat om de orde grootte van het bedrag. Twintig miljoen kun je niet verschuiven, dat moet je gewoon hebben."

verdampende investeringsruimte

Koenraad vervolgt: "Patrimonium is onderhevig aan veroudering en vanaf een bepaald punt nemen de kosten de overhand. Het gemakkelijke antwoord is dan: "We moeten de gebouwen duurzamer maken." Maar ineens spreek je dan van een investering van twintig miljoen euro, alleen al voor vier gebouwen op Campus Drie Eiken. Als je dan voor duurzame oplossingen kiest, dan weet je dat dat handen vol geld kost. Een ingreep doen op een bestaand gebouw en dat duurzaam maken, kost bijna net zoveel als het gebouw zelf. Je voelt stilletjesaan dat er een kloof aan het groeien is tussen wat de investeringskracht is van de universiteit en wat daarbuiten begint te vallen. Je moet keuzes maken."

Hetzelfde geldt voor het pand aan de Prinsesstraat. Er hadden ook andere keuzes gemaakt kunnen worden. "Helemaal in het begin hebben wij een voorstel gedaan om het pand te verkopen aan Tom en Evi, maar ze zijn daar niet op ingegaan", aldus Lieven. Koenraad: "Er zijn nog altijd partijen die voor deze universiteit iets betekenen, dus als we die studentenorganisaties in het gebouw huisvesten, betekent dat een extra investering. Waar gaan we die centen halen? Uit budgettaire restjes en kleine verschuivingen! Maar we weten dat we een goede invulling geven aan dat geld door die verschillende partijen te faciliteren. Wij gedragen ons als een maatschappelijke speler en niet als marktspeler, want dan hadden we een andere redenering kunnen opzetten."

De universiteit heeft dus nog enige speelruimte. "Die wel steeds beperkter wordt", benadrukt Koenraad. "Je voelt die kloof groeien. De ruimte om naast onderwijs en onderzoek nog zeer zware investeringen te doen is verdwenen. Verdamp. We kunnen nu nog investeren in projecten zoals dat in de Prinsesstraat, maar dat is letterlijk investeren in de marge. ■

tekst: Maureen Lambrechts ■ beeld: Camille Van Landegem

vroegmoderne erotiek opgediept

De associaties die meestal in je hoofd gemaakt worden bij thema's als 'oude handschriften', 'renaissance' en 'vroegmoderne Nederlandse letterkunde' kunnen we nu definitief van de baan schuiven. Sven Molenaar rondde immers onlangs zijn doctoraat af rond Het Mengelmoes. Hij onderzocht het integrale zeventiende-eeuwse handschrift, dat lange tijd onder de radar bleef en sinds 2000 aanwezig is in de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience. Hij gaf reeds vele interviews aan Vlaamse kranten, waarbij de koppen dan uitpakken met woorden als 'pornografie' en 'ondergronds'.

Sven Molenaar ontdekte Het Mengelmoes via Hubert Mees, gewoon hoogleraar aan UAntwerpen en alom bekend onder Taal- en letterkundestudenten. Het handschrift maakte in 2004 deel uit van een tentoonstelling, maar bleef verder onaangeraakt. Het bleek in eerste instantie een interessante bron voor de masterscriptie van Molenaar.

Daarvoor maakte de student transcripties van alle veertig historieliederen in het handschrift, waarvan hij er zes selecteerde die handelden over de Negenjarige Oorlog aan het einde van de woelige zeventiende eeuw. In die periode was alles wat literatuur betrof onderhevig aan zowel kerkelijke als wereldlijke censuur. Daardoor kregen we tot voor kort een eenzijdig beeld van de literatuur uit de zeventiende eeuw.

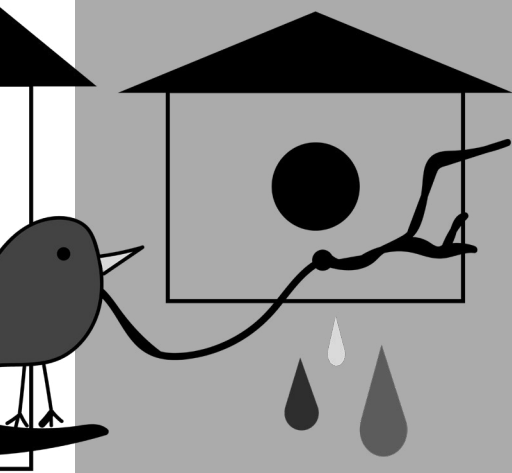
De renaissance is bijgevolg voor velen niet de meest geliefde periode uit de geschiedenis. Het Mengelmoes bevat alternatieve literatuur, heel anders dan de godsdienstige teksten die bekend zijn uit de periode. Het komt uit de Zuidelijke Nederlanden, ongeveer het huidige België zonder de provincie Luik. Deze alternatieve literatuur liet zien dat er al in de zeventiende eeuw libertijnse teksten circuleerden waarin seksuele vrijheid als onderwerp voorkwam. De teksten die Molenaar onderzocht, leggen dus een ondergrondse cultuur bloot die voordien onbekend was.

*Wil jij me
jouw vogelhuisje lenen?*

*Uw vogel mag
mijn huis wel in,*

*maar mag er pas weer uit
nadat hij heeft gehuild.*

pornografie?

Het begrip pornografie moeten we in dat tijds kader wel anders benaderen. Sven Molenaar verduidelijkt: "In onze tijd is pornografisch materiaal een realisatie van de fantasieën van de pornograaf. In de tijd van Het Mengelmoes was dat niet zo. Toen was pornografie bedoeld om de maatschappelijke orde en moraal te ondermijnen. Daarnaast moest het lustopwekkend zijn." Wat we dan kunnen verwachten in deze geschriften, legt hij verder uit: "Het gaat eerder om lange omschrijvingen van genitaliën en beschrijvingen van seksuele handelingen. Het lustopwekkende van toen werkt nu eerder op onze lachspieren, maar was zeer progressief in de tijd dat het werd geschreven."

Ellenlange stukken over seks in de geschriften uit die tijdspanne zijn bijzonder. Er bestaat helaas niet iets als een databank van handschriften en hun inhoud. Dat zou wel een interessant beeld geven: er zou een overzicht ontstaan van alles wat er voorhanden is en misschien nog onderzocht kan worden. In de tientallen andere handschriften die Molenaar onderzocht, vond hij niets gelijkaardigs aan de vondsten in Het Mengelmoes. Al sluit hij zeker niet uit dat er elders nog teksten van die aard te vinden zijn.

ondergronds

Het Mengelmoes is een ondergronds handschrift. Dat houdt in dat het lang onder de radar kon blijven en nooit werd nagekeken door de censuur, in tegenstelling tot gedrukte

boeken. Daarbuiten circuleerden in beperkte kringen enkele losse teksten. Lieder en gedichten werden voorgedragen. De libertijnse opvattingen werden op die manier verspreid en de teksten zorgden voor een hechtere band tussen de leden van de literaire kring(en). Buiten die kringen zagen de teksten weinig tot geen daglicht. Met andere woorden, de teksten bleven echt binnen de libertijnse groepen. Zo zie je maar dat subversief gedachtegoed van alle tijden is. "Deze bron kunnen we het best vergelijken met een besloten groep op Whatsapp of Facebook. Iemand met een hoge functie en een goede naam wil in de publieke ruimte geen uitspraken doen die tegen hem kunnen worden gebruikt, maar in een besloten groepje kan die persoon wel eens uitspraken doen die lijnrecht tegenover zijn publieke ideologie staan", verduidelijkt Sven Molenaar. "O, tempora; o, mores! Wat een tijden; wat een zeden."

Voor de onderzoeker is het besluit klaar en duidelijk. Er bestaat niet zoiets als de lange, saaie zeventiende eeuw. Het draait om perceptie en volledigheid. Zijn onderzoek toont aan dat er nog heel wat te ontdekken is. Met Het Mengelmoes zien we voor het eerst teksten die een veelzijdiger beeld geven van de literatuur uit de late zeventiende eeuw. Op die manier worden er blikken verruimd, hoopt hij. Het dwarse gedachtegoed is ook in deze tijd nog uitermate herkenbaar. Vogelhuisjes hebben ondertussen hun erotische connotatie wel verloren, maar over vogeltjes is het laatste woord nog niet gezegd. ▀

proffenprofiel

Bea Cantillon

tekst: Lie Van Roeyen ■ beeld: Amirhossein Mazaheri

Het proffenprofiel toont professoren zoals je ze nog nooit zag: als mensen. dwars stelt de vragen die bij menig student al jaren door het hoofd spoken, maar die ze niet zelf durven stellen. Professor Bea Cantillon heeft buiten lesgeven aan de Faculteit Sociale Wetenschappen nog een hele waslijst aan mandaten én... een eigen wikipediapagina. We stelen een halfuurtje van haar tijd om te praten over *guilty pleasures*, bieten oogsten en Obama.

Kan u in een notendop vertellen waarmee u momenteel bezig bent? Ik ben een ZAP'er (*Zelfstandig Academisch Personeel, nvdr.*), wat wil zeggen dat ik verantwoordelijk ben voor de drie academische kerntaken onderwijs, onderzoek en maatschappelijke dienstverlening. Ik geef les in de Bachelor en Master Sociale en Sociaaleconomische Wetenschappen. Het is trouwens geen toeval dat ik onderwijs als eerste vernoem: ik beschouw lesgeven als mijn belangrijkste verantwoordelijkheid. Kennis en inzichten overdragen aan de volgende generatie vind ik enorm belangrijk. Daarnaast

voer ik onderzoek naar armoede, sociaal beleid, ongelijkheid en de welvaartsstaat bij het Centrum voor Sociaal Beleid. Wat betreft maatschappelijke dienstverlening ben ik onder andere voorzitter van 11.11.11 en UCSIA (*Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen, nvdr.*).

Dat is een heel pakket, hoe vult u uw vrije tijd in? Heel veel vrije tijd heb ik niet, maar ik zie mijn werk dan ook als mijn hobby. Als ik dan toch een hobby moet noemen, zeg ik lezen en reizen. Die twee hangen samen, want ik lees in

functie van de plaats waar ik naartoe ga. Afgelopen weekend heb ik een lezing gegeven in Rome. Daar heb ik een boek gelezen van een Italiaanse collega die ook in het programma was opgenomen.

De *guilty pleasure*-vraag begint stilaan een vaste waarde te worden in deze rubriek. Ook u ontkomt hier niet aan: wat is úw *guilty pleasure*?

Wanneer ik reis, probeer ik altijd kleine momentjes te stelen. Mijn weekend in Rome was zo goed als volgeboekt, maar de dag van mijn terugvlucht bleek ik in de voormiddag nog een tijdslot van drie uur te hebben. In plaats van uitgebreid te ontbijten in het hotel ben ik heel vroeg opgestaan en heb ik een taxi genomen. Ik heb me naar Piazza Bocca Della Verità, de plaats waar de 'mond van de waarheid' staat, laten voeren. Het was geleden van mijn tienerjaren dat ik er nog geweest was. Het waren regenachtige dagen, maar die ochtend was de dag prachtig begonnen. Bovendien was er in de buurt een klein antiek kerkje waar toevallig een orthodoxe mis plaatsvond – weer een gestolen momentje – waar magnifiek werd gezongen. Het was een samenzang van Grieks-Italiaanse en Arabische gezangen. Het bleek een mooie mengeling die tegelijkertijd ook heel boeiend was, omdat je echt voelde dat verschillende hedendaagse religies een gemeenschappelijke stam hebben. In die zeer antieke kerk voelde ik onze gemeenschappelijke roots, zowel cultureel als religieus. Dat soort gestolen momenten, daar kan ik tot tranen toe van genieten.

Stel dat u één persoon mocht uitnodigen voor een heerlijke maaltijd en een lang gesprek – levend, dood, fictief, maakt niet uit – wie schuift er dan bij u aan tafel? Obama, wiens boeken ik allemaal heb gelezen. Die man heeft een ongelooflijk levensverhaal. Hij komt

uit een milieu waar niets vanzelfsprekend is en vanwaaruit hij zichzelf toch heeft kunnen ontwikkelen tot een zeer verstandig en charismatisch man. Ik zou hem vragen hoe hij erin slaagt om zulke prachtige speeches te houden. Ook ben ik benieuwd hoe hij zelf terugblijkt op zijn presidentschap en of hij tevreden is met wat hij heeft gerealiseerd, hoe iemand zoals Donald Trump verkozen kon worden en hoe hij de toekomst ziet.

Wat voor studente was u zelf? Een hardwerkende, maar tegelijkertijd toch ook een zeer geëngageerde, zoals veel van mijn medestudenten. Ik herinner me bijvoorbeeld een erg regenachtige novembermaand waarin de boeren het veld niet meer op geraakten met hun tractoren om de bieten te oogsten. Vanuit een collectief engagement gingen we dan met onze klasgroep helpen met de bietenoogst. Nu zijn de studenten ook wel geëngageerd, maar meer in verspreide slagorde: de een zit in de jeugdbeweging, de ander zet zich in bij USOS of schrijft voor een studentenmagazine, ... In mijn tijd werden er meer dingen gedaan in de context van de eigen klasgroep.

Om af te sluiten schotel ik u graag nog een dilemma voor. Je mag nooit meer voet aan land zetten of je kan enkel in het donker zien. Da's een moeilijke, want wat betekent 'alleen zien in het donker'? Het klinkt niet erg aantrekkelijk. Geef mij dan maar het eerste. Het lijkt me zalig om altijd op een boot te zitten en te kijken naar de zee, de zon en de vogels. ■

de laatste sporen van cura personalis

de visie van rector Van Goethem op het jezuïetenerfgoed

tekst: Thomas Voet en Daan Krake

beeld: Hanne Colette en Reinout Arents

Universiteit Antwerpen kent een rijke geschiedenis die sterk is beïnvloed door de jezuïeten. Ook vandaag laten de jezuïeten hun invloed nog voelen binnen onze universiteit. Maar wie of wat zijn de jezuïeten en hoe zijn ze binnen de muren van de universiteit terecht gekomen? Eerder schreven we al over de invloed van de jezuïeten in Antwerpen en over hun visie op onderwijs en de blijvende invloed ervan op onze universiteit. In dit sluitstuk van deze reeks interviewde *dwars* rector Herman van Goethem. Hij schreef het historische werk *Antwerpen en de jezuïeten: 1562-2002*. Dat maakt van hem de geknipte persoon om ons te vertellen wat er nog rest van de onderwijsvisie van de jezuïeten aan onze universiteit.

het erfgoed van de Antwerpse jezuïeten

De jezuïeten zijn van de zestiende eeuw tot 1773 ononderbroken aanwezig in België. Op de vooravond van grote sociale veranderingen nam paus Clemens XIV in 1773 echter de beslissing om de Sociëteit van Jezus, beter bekend als de jezuïeten, te ontbinden. Het gevolg daarvan was de gedwongen openbare verkoop van alle gebouwen en collecties. Ook verhuisden alle Antwerpse jezuïeten naar Brussel, toen in het Oostenrijkse rijk. Van Goethem begint: "De jezuïeten bouwden inmiddels een belangrijke verzameling manuscripten van mystieke religieuze teksten op, vooral uit de veertiende en vijftiende

eeuw, rond Ruusbroec". Mystiek was een religieuze beweging die zich toelagde op de persoonlijke ervaring van God. Jan van Ruusbroec was de belangrijkste mysticus van de Lage Landen en is tot vandaag de meest vertaalde Nederlandstalige auteur op Anne Frank na. Vanaf hun heroprichting in het kersverse België in 1830 stortten de jezuïeten zich op het stichten van scholen en het terugvinden en bestuderen van oude manuscripten. "In die tijd toerde een pater met zijn brommer langs kloosters en vroeg of het Ruusbroecgenootschap de oude manuscripten mocht hebben. Daarmee hebben ze ongetwijfeld heel wat kostbare manuscripten gered. Het gebeurde nog dat men ze verknipte, er werden zelfs kaarsen van gemaakt." Het nog steeds bestaande

Ruusbroecgenootschap is indertijd opgericht voor het bestuderen van vrome middeleeuwse literatuur.

De gebouwen op de Stadscampus zijn het zichtbaarste deel van het jezuïetenerfgoed. In 1929 kochten de paters hun vroegere gebouwen rond het Hof van Liere opnieuw aan en renoveerden ze die. Dat was om verschillende redenen opmerkelijk. Pas in de jaren 1970 waren de aankoop- en renovatiekosten afbetaald; een groot deel van deze kosten werd betaald met de wedden van paters die op UFSIA doceerden en hun geld in een fonds staken. Toen UFSIA in 2003 opging in UAntwerpen, heeft de jezuïetenorde de gebouwen cadeau gedaan aan de Universiteit Antwerpen. "Dat is toch heel bijzonder, en haast niemand die dat weet!" onderstreept de rector. Bij de oprichting van UAntwerpen richtten de jezuïeten ook UCSIA (Universitair Centrum Sint-Ignatius Antwerpen) op met als missie het verderzetten van het jezuïetenproject. Ook het Ruusbroecgenootschap met de kostbare collectie kreeg een apart statuut.

menswordend onderwijs versus de harde realiteit

In het vorige artikel interviewde dwars oud-UCSIA-directeur Luc Braeckmans over menswordend onderwijs. Een van de principes van de jezuïetenpedagogie is de *cura personalis*: de student moet zijn studieprogramma doorlopen, maar ook worden uitgenodigd om meer mens te worden door onder andere individuele begeleiding. Op de vraag wat zijn visie hierover is als rector nuanceert hij: "Globaal genomen is de onderwijsvisie van de jezuïeten overgenomen over heel Europa. Hierbij begeleidt, respecteert en stuurt

men leerlingen individueel met het uitgangspunt van *plus est en vous*. Het is daarom belangrijk te vermelden dat de *cura personalis* geen monopolie is van de jezuïeten. Van school tot school bestaan er volgens mij grote verschillen, maar eerlijk gezegd denk ik niet dat jezuïetenscholen nog zo anders zijn dan andere scholen."

Wanneer we het echter over de evolutie van het Vlaamse hoger onderwijs hebben, kunnen we toch een schaalvergroting vaststellen met een schijnbaar verminderde individuele begeleiding. Waar UFSIA een kmo was met een paar honderd personeelsleden, is UAntwerpen momenteel een van de grootste werkgevers in de provincie Antwerpen met zijn 5000-koppig personeel. ▢

Samen met colleges van soms honderden studenten tegelijk wordt de notie eerder een nummer te zijn dan 'mens' toch sterker. De rector bevestigt dat: "De onderwijs-financiering bepaalt de manier van onderwijs aanbieden, daarom kunnen wij niet anders dan lesgeven in grote groepen. We kunnen absoluut geen Angelsaksisch systeem hebben waarin aan kleine groepen lesgegeven wordt met een soort *tutorship*". Interessant is dat de faculteit Rechten wel een *tutorship* integreert in haar onderwijs. Iedere student krijgt een professor of assistent toegewezen die hij of zij drie keer per jaar ziet en open staat voor vragen en met hem of haar de examenresultaten bespreekt. Waarom dan geen onderwijs in kleine groepen? "Dat is gewoon niet te betalen", aldus de rector.

“In die tijd toerde een pater met zijn brommer langs kloosters.

Onderwijs in grote groepen betekent niet dat aan de Antwerpse universiteit maatwerk geheel uitgesloten is. Zo bestaat er het Departement Sociale, Culturele en Studentgerichte Diensten. "Er is een hele reeks projecten die erop gericht zijn om studenten op te sporen waarvan je denkt: die zouden weleens in moeilijkheden kunnen

komen of zijn dat nu al. Daar zit *cura personalis* wel heel sterk in, hè." Dat de jezuïeten verantwoordelijk zijn voor deze vorm van begeleiding wil de rector niet stellen. Deze manier van werken heeft volgens Van Goethem meer te maken met het bredere maatschappelijke gegeven dat de jezuïeten onderwijsvisie in de negentiende eeuw is uitgedijld over andere onderwijsorganisaties in heel Europa.

tussen levensbeschouwing en vorming

Over levensbeschouwing koestert de rector een sterke mening: "Onderwijs dat niet levensbeschouwelijk is, dat kan niet." Volgens hem moet men levensbeschouwing breder zien dan godsdienst of vrijzinnigheid. Dat was ook sterk te merken in zijn programma tijdens de rectorverkiezing in 2016. Hij vond dat het vak levensbeschouwing een te enge invulling kreeg. Hij wilde het concept verbreden met oog voor de meer multiculturele, diverse en gelaagde samenleving van vandaag. De korf van verbredende vakken waaruit de student vanaf dit academiejaar mag kiezen, vervangt het voorheen verplichte levensbeschouwelijke vak. De vakken in deze korf vullen de oorspronkelijke levensbeschouwelijke

component minder expliciet in. In zekere zin kan men stellen dat de jezuïetentraditie van levensbeschouwing en religie geven in de opleiding niet meer wordt voortgezet. Van Goethem ontkent dat niet, maar wijst wel op een ander aspect. "Als je maatwerk wil leveren gericht op *cura personalis*, geef de studenten dan ook de mogelijkheid om algemeen vormende vakken te kiezen."

"Vroeger waren er kandidaturen en licenties; de opbouw was beter, vind ik persoonlijk." Kandidaturen duurden twee jaar en daarin kreeg je veel algemeen vormende vakken, zoals filosofie en psychologie, ongeacht welke richting je deed. Pas bij de licenties ging je je specialiseren en vakkennis opbouwen. "Dat was echt een humanistisch concept: je legt eerst een brede basis en daarop bouw je voort." In 1999 kregen we het bachelor-mastersysteem waarbij er in de drie jaar durende bachelor meer kernelementen van de opleiding gegeven moeten worden. "Het jammere daarvan is dat het algemeen vormende element onder druk kwam te staan". De rector stelt dat het invoeren van de korfvakken in zekere zin een antwoord is op de BaMa-hervorming en hoopt dat deze korf studenten stimuleert om naar meer keuzevakken vragen. ▀

betweter

ogen kunnen je redden

tekst: Margo Buelens-Terryn ■ beeld: Camille Van Landegem

Het is niet omdat je veel onnozele weetjes kent, dat je een betweter bent. Dat bewijst een van onze redacteurs elke maand door een waanzinnig interessant, ongelofelijk boeiend of verbluffend spannend feit te delen.

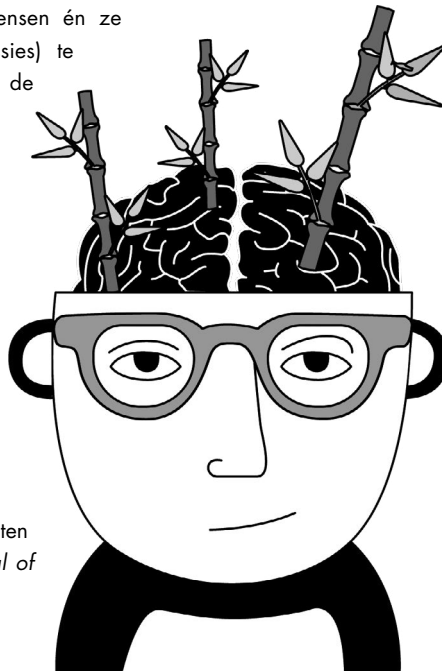
Let's talk about pandas! Je weet wel, die zwart-witte dieren die het klaarspelen zo veel pandapunten te sparen dat ze zichzelf de uitsterving dreigen in te storten. Slecht voor het klimaat zijn ze ook al, want deze dieren vreten dermate veel kwetsbare bamboe (en dat terwijl hun spijsvertering geprogrammeerd staat op vlees!) dat het niet mooi meer is. Ze in leven houden kost bovendien stukken van mensen én ze blijken ook nog eens met mentale problemen (lees: depressies) te worstelen. Agressief kunnen ze daarnaast ook zijn, als ze er de energie voor vinden tenminste.

De minieme nageslachtjes die deze reuzenpanda's op de wereld zetten, zijn de kers op de taart. Als vrouw met sterke kinderwens, maar helaas een bijzonder lage pijngrens, kan ik deze vrouwelijke collega's alleen maar benijden om wat ongetwijfeld de meest soepele, pijnloze bevalling in heel het dierenrijk moet zijn. Het enige voordeel voor ons is dat je met de foto's van deze kleine, pasgeboren dropjes eindeloos kan oefenen met geloofwaardig uitroepen: "Wat een prachtige baby!" Uit al het voorgaande blijkt dan ook duidelijk dat Moeder Natuur deze diersoort zachtjes 'Die! Die! Die!' toefluistert.

Misschien moeten we dan maar en masse de natuur haar gang laten gaan en reuzenpanda's overleveren aan de genadeloze *survival of*

the fittest? Evolutionair gezien trekken ze aan het kortste strootje, *c'est la vie*. Diersoorten die van de aardbol verdwijnen maken nu eenmaal deel uit van *the circle of life*, en het uitsterven van reuzenpanda's zou niet eens een sneeuwbal effect teweegbrengen zoals het geval zou zijn bij onze dierbare olifanten. Dus waar wachten we nog op?

Ogen kunnen je blijkbaar redden, zeker als je een reuzenpanda bent. In combinatie met de bolle vorm van hun gezicht en opvallende lichaamstekening roepen hun 'grote' zwart omrande, ietwat droevige ogen woordeloos uit: 'Red mij! Red mij!'. Deze geluidstrilling wordt instinctief opgevangen door de mensheid, die hiermee een spiegel voorgehouden krijgt en daarin een metafoor leest voor alle ellende die we gezamenlijk aanrichten. Evolutionair onderontwikkeld? Integendeel! Was de stand van hun ogen omgekeerd geweest, dan hadden deze kolossen ons mensenhart ijskoud gelaten. Ons moederinstinct wordt nu echter getriggerd door deze aandoenlijke dieren met een hoog aaibaarheidsgehalte, waardoor wij bij het aanschouwen van de reuzenpanda alleen maar kunnen denken: 'Live! Live! Live!' ■

tutoring A'REA2020

Tutoraat richt zich tot leerbedreigde jongeren uit het middelbaar uit het 4de, 5de en 6de jaar ASO, TSO en KSO. Met tutoring A'REA2020, een zijproject van Tutoraat, focussen we dan weer op leerlingen uit de eerste graad ASO en BSO.

Als tutor begeleid je gedurende een semester op wekelijkse basis leerlingen voor één specifiek vak. Naast vakinhoudelijke studiebegeleiding, verbeter je hun studiemethode en studiemotivatie en inspireer je deze jongeren in de overstap naar het hoger onderwijs.

Word tutor!

advertentie

Jouw voordelen:

Je maakt een maatschappelijk verschil, volgt een leerrijke vorming, bouwt ervaring op in het begeleiden van jongeren. Je krijgt een getuigschrift, wat mooi staat op je CV en ontvangt een vrijwilligersvergoeding per gegeven bijeenkomst.

Goed om te weten:

Tutoraat kan worden opgenomen als profileringsstage (educatieve master) en als praktijkervaring voor het nieuwe keuzevak 'community Service Learning'

Wil jij tutor worden?
Stel je dan snel kandidaat!
www.uantwerpen.be/tutoraat

E	S	E	I	D	I	S	B	U	S	E	A	N
H	T	S	A	K	M	E	Z	E	B	I	O	N
T	B	I	E	M	D	E	O	G	F	R	E	N
Y	E	I	R	O	M	A	N	T	I	E	K	E
M	O	R	E	T	A	E	H	T	P	S	L	N
P	R	I	N	T	E	N	L	O	S	S	A	J
G	N	I	L	L	E	T	S	R	O	O	V	I
S	I	S	R	A	A	N	N	I	M	R	I	T
R	A	L	L	Y	C	R	O	S	S	R	T	R
N	G	E	A	D	M	I	N	O	N	A	S	E
K	A	B	A	T	W	U	A	K	G	C	E	B
R	O	O	D	E	P	S	I	W	K	S	F	I
E	I	F	A	R	G	O	N	R	O	P	T	L

het laatste woord

tekst: Jordan Thijs ■ beeld: Amber Peeters

KWISPEDOOR

Je zal het maar voorhebben: het ligt op het puntje van je tong en toch kan je er niet opkomen. Dat ene woord ontglipt je keer op keer. Of een woord dat je altijd uit een andere taal gebruikt, zonder überhaupt te bedenken of het ook in onze taal bestaat. Ook dit jaar schiet *dwaars* alle schlemielen in zulke navrante situaties weer te hulp. Maandelijks laten we ons licht schijnen op een vreemd woord, eentje waar de grappigste verhalen achter schuilgaan, een onvertaalbaar woord met een lading van betekenis of uitdrukking waarvan de herkomst al tijden niet meer duidelijk is. Deze editie het begrip 'kwispedoor'.

Pruimtabak. Het is een fenomeen dat inmiddels diep in de geschiedenisboeken verdwijnt. Bij het horen van de term zullen onze nakomelingen wellicht hun wenkbrauwen fronsen, zich afvragend wat een pruim in godsnaam met tabak te maken heeft. We kunnen hen dan vertellen dat bij die tabak geen fruit kwam kijken, maar dat het een grof gesneden tabak was die in de mond genomen werd. Dat plukje in de mond werd *pruim* genoemd, het kauwen zelf pruimen. De onwetende telg zal zich dan afvragen wat er gebeurde met het verzamelde slijm, in combinatie met de gekauwde tabak. Moest deze substantie doorgeslikt worden en zo bijdragen aan de slinkende gezondheid van de gebruiker? "Nee," zeggen we dan, "daarvoor gebruikte men een spuugbak, de zogenaamde kwispedoor."

Nog verder in de geschiedenis vinden we hoe in 1596 de VOC, de Nederlandse handelsreus, de Oost-Indische kust bereikte met een aantal koopvaardischepen. De handelsorganisatie zegevierde en koloniseerde de arme Indonesiërs om er handel te drijven. Weinig origineel, aangezien de Portugezen een eeuw daarvoor net datzelfde plan ten uitvoer brachten. Het woord *cuspidor* lieten ze in de Oost-Indische volksmond achter als aandenken. Een dat ook de Nederlandse koopman kon bekoren. Die doopte het woord om tot, je raadt het al, kwispedoor.

In het Wilde Westen kon de gemiddelde Indiaan zich een wereld zonder kauwtobak niet voorstellen. Maar de gemiddelde Indiaan had het mis. Spugen in het openbaar werd in de negentiende eeuw door verschillende overheden van dagelijks tafereel tot zonde gebombardeerd. Toen de 'niet spugen'-bordjes als paddenstoelen uit de grond schoten, bleven de pakjes pruimtabak netjes in de rekken liggen, waarmee ons spuuginstrument tegelijkertijd een stille dood stierf. Onze nakomeling, die nog steeds aandachtig zit te luisteren, vraagt zich misschien af waarin hij bij de tandarts dan moest spugen. Er zijn weliswaar nu nog vormen van spuugbakken te vinden, zoals de zogenaamde spittoon gebruikt door tandartsen en de spuugbak die liefhebbers bij het wijnproeven gebruiken. Daar vinden we geen verbodsbordje terug. Mocht dit wel het geval zijn, dan zouden ze nog hetzelfde tragische lot kennen als hun voorganger, de kwispedoor. ■

Wanneer de dagen zweven
Weken fladderen
En maanden vliegen
Wanneer ik bij je ben

Niet bij je ben
Kijk je om
De tijd trekt een streep door de lucht
Kerft in de helblauwe lucht
Vliegt en zoeft rakelings langs de wolken

Je zucht en de weken fladderen om je heen
Je kijkt en de dagen zweven traag

Zo'n zweefdagen waar je naar kan blijven turen
Zo'n fladderweken die je hoofd licht maken
Zo'n vliegmaanden die je pas opmerkt wanneer je naar boven staart

De hemel tot in de nok gevuld met sterren
Het glinsterende stof boven onze hoofden

tekst en beeld: Lie Van Roeyen

WAAROM ZOU IK EEN ANDERE
TAAL LEREN ALS IEDEREEN TOCH
ALLES MET EMOJI'S SCHRIJFT?